

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU V OHIOU
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIII.—LETTO XXXIII.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), JANUARY 10, 1950

STEVILKA (NUMBER) 6

NOV GROB

FRANCES PONIKVAR

Včeraj dopoldob ob 11:40 ur je preminila po dolgi in mučni bolezni dobro pozna Frances Ponikvar, rojena Prelesnik, stojnjoča na 450 E. 118 St. Doma je bila v vasi Videm, Dobropole, odkoder je prišla v Ameriko leta 1910. Bila je zelo aktivna na društvenem polju dokler ji je zdravje dopuščalo. Bila je članka društva sv. Katarine št. 29 ZSZ, katerega je bila tajnica več let, društva sv. Cecilije SDZ, katerega je bila častna predsednica, društva Kristusa Kralja št. 226 KSKJ in pod. št. 25 SZZ, kjer je bila tudi več let uradnica, ter Oltarskega društva fare sv. Vida.

Tukaj zapušča soproga Josepha, ki je doma iz vasi Velike Lipene, fara Škočjan, ter je predsednik Slov. dobrodelne zveze, dva sinova in štiri hčere: Frances, Leona, Adolph, Mrs. Mary McCarthy, Mrs. Daniela Nealon in Mrs. Florence Straub, pet vnukov, brata Antonia v starem kraju in sestro redovnico Tomažino, ki se nahaja v Kingsbergu, Avstriji. Truplo bo položeno na mrtvaški oder noč ob 5. uri v Grdinovem pogrebnu zavodu, 1053 E. 62 St., odkoder se vrši pogreb v četrtek zjutraj v cerkev sv. Vida in nato v družinsko grobno na pokopališče Calvary.

V zadnje slovo

Članice društva sv. Katarine, št. 29 ZSZ so prošene, da se snideo v sredo zvečer ob 8. uri v Grdinovem pogrebnu zavodu, da izkažejo zadnjo čast umrli članici in tajnici Mrs. Frances Ponikvar.

STEVILO ŽRTV KATOLIŠKE BOLNICE ZVISANO NA 40

DAVENPORT, Ia., 9. jan.—Davenportski mrlški oglednik C. H. Wildman je danes izjavil, da je v katastrofalnem ognju v katoliški Mercy bolnišnici izgubilo življenje 40 žensk. Z izjemo neke zaštitne sestre so zgorele izključno le bolnice.

Medtem pa mestne oblasti nadaljujejo preiskavo o vzrokih ognja. Šef davenportskih gasilcev je izrazil mnenje, da bolnišnica ni bila zadostno zavarovana proti ognju in da je pred sedmimi meseci na to tudi opozoril upravo. Bolnišnico, kateri je bila prizadeta velika materialna škoda, so vodile katoliške nune.

SPORAZUM MED URUGVJEM IN JUGOSLAVIJOM

BEOGRAD, 7. jan.—Belgrajska radio postaja je danes naznala, da je bil med Jugoslavijo in Urugvajem sklenjen trgovinski sporazum. Sporazum, ki predvideva izmenjavo blaga v vrednosti \$5,300,000, je bil podpisani v Montevideu. Urugvaj bo pošiljal Jugoslaviji volno, olje in kožo v zameno za les in druge jugoslovanske proekte.

RUSIJA JE IZPUTILA JAPONSKE UJETNIKE

TOKIO, 9. jan.—Sovjetske oblasti so danes zahtevalo od glavnega stana gen. Douglas MacArthurja, naj preskrbi ladje, s katerimi se bo iz Rusije pripeljalo 2,500 japonskih vojnih ujetnikov.

VEČ KOT 50,000 PREMOGARJEV NA STAVKI V SEDMIH DRŽAVAH

Predsednik UWA John L. Lewis napadel senatorja Tafta kot "zatiralca ubogih"

WASHINGTON, 9. jan.—Skupine premogarjev so danes zastavale v sedmih zveznih državah, čeprav so se lastniki premogovnikov obrnili na kongres, da bi prisilil Johna L. Lewisa, naj jim ukaže, da se vrnejo v rove.

Doslej je prekinilo delo kakšnih 50,000 premogarjev v mehkih premogovnikov Pensylvanijske, West Virginije, Ohio, Kentucky, Alabama, Virginije in Utaha. Premogarji so naznani, da so prekinili delo soglasno s pravilom: če ni kontrakta, ni dela.

Medtem pa je predsednik uniye Lewis viharno napadel lastnike premogovnikov in posebno še republikanskega senatorja Roberta A. Tafta, ki skušajo prisiliti vlad, da bi z injunkcijo preprečila ne samo stavko premogarjev, pač pa jih prisili, da obnovijo polno produkcijo. Soglasno z navodili Lewisa so premogarji kopali premog le tri dni na teden.

Lewis je izjavil, da Taft in ostali, ki skušajo vplivati na predsednika Trumana, da bi proti premogarjem nastopili s T-H zakonom, skušajo zatrepi premogarje in njihovo unijo. Rekel je, da je Taft "pretirani zatiralci ubogih," ki želi "premogarje odpeljati v plinsko celico Taft-Hartleyevega zakona."

Lewis je pristavljal, da je edino sporno vprašanje, če bodo ali pa ne lastniki premogovnikov plačali v soglasju z novim kontraktom unije \$15 na dan premograjev, ali pa se bodo držali starih mez v znesku \$14.05 na dan.

Medtem pa so pred mešano komisijo kongresnikov in senatorjev nastopili številni trgovci s premogom. Namen teh zaslivenj je, da se ugotovi, če imajo dovolj premoga na razpolago. Trgovci so povečinoma potrdili, da premoga ni dovolj za ljudsko uporabo.

Skupina republikanskih kongresnikov in senatorjev skuša vplivati na kongres, da bi sprejel resolucijo, s katero bi bilo proglašeno, da je tridnevno delo premogarjev ustvarilo "stanje državne nujnosti." Na tej osnovi bi se zatem od predsednika Trumana zahtevalo, naj s sodniško injunkcijo, kakor to predvideva Taft-Hartleyev zakon, vrne premogarje na delo.

Zaloge premoga padajo v Ohiju

MARTINS FERRY, O., 9. jan.—V vzhodnih ohisih premogovnikov je danes zastavalo več kot 2,400 premogarjev. Stavka pa se doslej ni razširila na druge premogovnike.

Ohiska Coal Association računa, da se je produkcija premoga v Ohiju vsed današnje stavke znižala za 28,000 ton ali pa za okrog 30 odstotkov vključne produkcije.

ITALIJANSKA POLICIA UBILA TRI LEVIČARJE

MODENA, 9. jan.—Italijanska policija je ubila tri stavkujoče delavce in ranila 12 v kravilih nemirih, ko je 20,000 delavcev skušalo zavzeti neko tovarno. Splošna stavka je bila oklicana v Modeni, ker so lastniki zaprli veliki plavž v vrgli delavce na ulico.

Mao je že pred enim tednom naznani, da bo še nekaj časa ostal v Sovjetski zvezzi.

FRANCIJA PRODALA AMERISKO ŽITO

WASHINGTON, 9. jan.—Urad za ekonomsko sodelovanje je danes naznani, da je Francija lani dobila milijone dolarjev, da bi v Zedinjenih državah lahko kupila žito za svoje domače potrebe, potem pa je to žito prodala Holandiji.

Direktor Urada za ekonomsko sodelovanje dr. Dennis A. Fitzgerald je potrdil, da je Francija prodala okrog 1,000,000 bušljev žita za vsoto \$2,500,000. Pristavil je, da njegov urad to transakcijo ne smatra za protipostavko. Toda nekateri drugi uradniki menijo, da bi se Franciji moralno omejiti pomoč vsled te kupcije, ki jo je sklenila z ameriškim žitom.

KITAJCI OROPALI AMERISKO BANKO

HONG KONG, 9. jan.—Ravnatelj podružnice ameriške Chase National Banke Frank Howard je danes naznani, da je šest do sedem oboroženih kitajskih roparjev vdrl v banko. Roparji so iz blagajne pobrali okrog \$33,000 in izginili brez sledu.

Kitajski komunisti odgovorili Angliji

LONDON, 9. jan.—Radio postaja Pekinga je danes naznani, da je nova vlada ljudske republike Kitajske sprejela naznanih Anglijce o priznanju nove kitajске vlade in pristala, da se med obema državama upostavi diplomatske odnose.

Kitajska vlada je istočasno sprejela tudi ponudbo Indije za upostavitev diplomatskih odnosa.

V izjavji je rečeno, da je kitajski komunistični zunanjji minister Čou En-lai naznani, da je pripravljen upostaviti diplomatske odnose z Anglijo na osnovi enakopravnosti, vzajemne koristi in spoštovanja ozemelja in soverenitete.

Z oblubo o spoštovanju ozemelja in soverenitetu so se kitajski komunisti po mnjenju zapadnih opazovalcev obvezali, da ne bodo zahtevali a n g l e š k o kolonijo Hong Kong.

Medtem pa je bilo naznano, da sta se dve državi—Danska in Izrael—priznali novo komunistično vlado Kitajske.

Sporazum med Sovjetsko zvezo in Kitajsko

MOSKVA, 8. jan.—Veruje se, da bo kitajski komunistični voditelj Mao Tze-tung kmalu sklenil važen sporazum s sovjetskimi voditelji.

Obeveščeni krogi pravijo, da bosta na osnovi novega sporazuma Sovjetska zveza in ljudska republika Kitajska tesno povezani tako v ekonomskem kot v političnem oziru.

Mao je že pred enim tednom naznani, da bo še nekaj časa ostal v Sovjetski zvezzi.

Domače vesti

Seja in zabava

Jutri, v sredo zvečer ob 7:30 ur, se vrši redna seja društva Sv. Ane št. 4 SDZ v navadnih prostorih. Članice so prošene, da se gotovo udeleže v polnem številu, ker je seja važna. Po seji se vrši domača zabava.

Letna seja čitalnice

Jutri zvečer, v sredo ob 7:30 ur, se vrši letna seja Slov. nar. čitalnice SDD na Waterloo Rd. Na dnevnem redu bodo važne zadeve in volitev odbora za prihodnje leto, zato se prosi čitalnicarje in društvene zastopnike, da se gotovo udeleže. Ukrepalno se bo tudi o veselici. Čitalnica je važna ustanova in treba je vsestranskega sodelovanja, da se jo obdrži in da uspeva.

Zopet doma

Dobro pozna Mrs. Anna Vadnal se je vrnila iz Doctor's bolnišnice na svoj dom na 15815 Arcade Ave., kjer jo prijatelje lahko obiščejo. Zahvaljuje se vsem za obiske, darila, cvetlice in voščilne kartice, posebno na zboru Jadran, Anton Veršek in društvo Washington št. 32 ZSZ.

Zaroka

Na božični dan sta se zaročila Miss Josephine M. Susnik, hčerka Mr. in Mrs. Joseph Susnik iz 18715 Cherokee Ave., in Mr. Lou A. Kastelic, sin Mr. in Mrs. Anton Kastelic, 15921 Holmes Ave. Bilo srečno!

Izredna seja direktorja

Nocoj ob 7:30 ur se vrši izredna seja direktorja Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. Radi važnosti seje se prosi vse direktorje, da se govorito udeleže.

Nove odbornice

Na letni seji društva "Carnival Hive" št. 493L TM so bile izvoljene sledeče uradnice za leto 1950: Bivša predsednica Mary Bolta, predsednica Josephine Stwan, podpredsednica Christine Glavan, duhovna voditeljica Agnes Zobetz, vratarica Mary Mahne, spremljevalka Amalia Deležan, straža Mary Vesel, tajnica Pauline Debevec, 1287 E. 169 St., IV 2048, bolniška tajnica Julia Brezovar, 1173 E. 60 St., EN 4758, nadzornice: Frances Tavčar, Jean Paik in Ursula Unetič. Seje se vrši vsako prvo sredo v mesecu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

Gospodinjski klub SDD

Jutri 11. jan. ob 8. uri se vrši letna seja Gospodinjskega kluba Slov. društvenega doma na Recher Ave. Članice so vabljene, da se udeleže v polnem številu ker se bo volilo odbornice za prihodnje leto. Obenem se vabi žene in dekleta, ki želijo pristopiti h klubu, da pridejo.

Seja direktorja

Nocoj ob 7:30 ur se vrši seja direktorja Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Vabi se vse direktorje, da se gotovo udeležejo.

PREISKAVA RADNIKOV NA PASTORJE

WASHINGTON, 8. jan.—Kongresnik Ed Gossett je danes izjavil, da Državni oddelek preiskuje zadevo protestantskih protestantskih pastorjev, katere je nahujskana druhal v štirih italijanskih mestih napadla s kamni.

To napad je soglasno s poročili protestantskih pastorjev prišlo, ko so katoliški duhovniki obtožili protestante, da širijo krivoverstvo in nahujskali na njih katoliške vernike.

Predsednik Truman priporoča budžet v znesku nad 42 milijard dolarjev

WASHINGTON, 9. jan.—Predsednik Truman je danes priporočil kongresu novi budžet za leto 1951 v znesku \$42,439,000,000. Od te vsote bi se največ porabilo za oboroževanje dežele in zunanjemu pomoč.

Truman je takoj priznal, da bo vladala s tem rekordnim budžetom proračunom imela deficit v znesku \$5,133,000,000, če se ne bo zvišalo davke.

Za stroške tako zvane mrzle vojne je predvidelna vključna vsota od \$18,256,000,000. Za tako zvani Fair Deal program je Truman zahteval \$12,478,000,000 dočim je v lanskem budžetnem proračunu zahteval za temenam le \$923,000,000.

Ogromna vsota od čez 42 milijard dolarjev je enaka vsoti od \$282,17 na vsakega moškega, žensko in otroka v Zedinjenih državah.

Truman je v zvezi s svojim budžetnem proračunom poučil, da je to "pošten budžet, ki ustrezata stvarnosti, s katero smo sočeni."

"Napredovali smo in še bomo napredovali v pravcu manj ogroženega sveta. Našo moč ne ogrožajo sedanje velike odgovornosti in začasni deficit, ki je potreben, da jih izvršimo."

Soglasno s poročili iz Bele hiše vladala sedaj pripravlja zakonsko predloga za nove davke. Predloga bo poslana v kongres v teku nekaj prihodnjih dnevnov.

Zaključno namene je predvidel nov budžet

Vsota v znesku \$13,545,000,000, predvidelna v novem budžetnem proračunu za fiskalno leto 1951 za oboroževanje dežele, je za \$397,000,000 višja od vsote v tekom budžetu.

Za zunanjo pomoč je predvidelna vsota \$4,711,000,020, kar je za \$1,253,000,000 manj kot pa v tekom budžetu.

Veteranom bodo znižani skladni \$825,000,000; predvidelna vsota je \$6,080,000,000.

Za socialno zavarovanje in zdravst

TERMOELEKTRARNA KOSTOLAC

V vrsti slovesnosti ob dograditvi velikih objektov naše petletke je bila na Dan republike v Kostolcu ob Donavi pomembna slovesnost. Dovršili so gradnjo termoelektrarne Veliki Kostolac in končali montažo prvega agregata te elektrarne z zmogljivostjo 10,500 kilowatov. Slovesnosti se je udeležil zvezni minister za elektrogospodarstvo Nikola Petrović s predstavniki zveznih ustanov in vlade Ljudske republike Srbije.

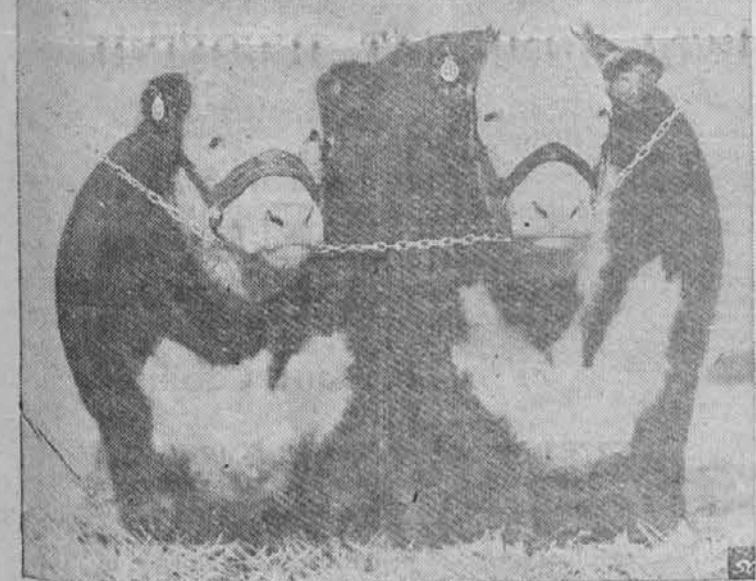
V premogovnem bazenu pri Kostolcu je že lani začela obravnavati prva termoelektrarna Mali Kostolac. Nova elektrarna Veliki Kostolac pa je širikrat in pol večja in bo po montaži nadaljnji agregatovi po 10,500 ki-

All Buddies

Hollywood star Buddy Rogers and youngsters from St. Joseph's Orphanage, Jersey City, are on hand to open the annual doll exhibit at the Colgate-Palmolive-Peet Company, Jersey City. More than 800 dolls were dressed by the Colgate women office employees, under the direction of the Office General Activities Committee, for distribution underprivileged children.

The Two Best of The 50th International Show

CHICAGO, ILLINOIS. "Judge Roy Bean" (right) a 1240 pound Hereford steer from Texas, and "Chino 8062" an 850 pound junior calf of the same breed from Maryland, were selected by Judge A. D. Weber of Kansas State College as Grand and Reserve Grand Champion fat steers, respectively, of the 50th Anniversary International Livestock Show held recently. It is unusual for a junior calf to win one of the top honors at as big a steer show as the International — more unusual for the two best to be of the same breed.

A new International Show record price of \$11.50 per pound was established when the "Grand Champ" sold to the highest bidder. He returned to the Peoria County 4-H Club, the group by whom he was fed and shown, a total of \$16,155 including \$1355 in prizes awarded by the International Show and the American Hereford Association of Kansas City.

"Judge Roy Bean" is a grade Hereford from the 500 cow herd of a Fort Stockton rancher, Jack Allison, who has used top registered Hereford bulls for years. A specially built trailer house served as transportation, lodging and dining hall for both the steer and the seven club members who made the trip from Fort Stockton to Chicago with their County Agent, W. T. Posey.

Reserve Champion "Chino 8062" sold for \$3.75 per pound. He was exhibited by the Chino Farms of Church Hill, Md., and was fed and shown by Arthur McArthur, who fitted the grand champion steers of both the 1936 and 1937 International Shows.

MÍSKO KRANJEC

OS ŽIVLJENJA

R O M A N

MOZ Z DENARJEM

Pet let je bil Marko Magdič mlajši v Ameriki. Ta čas ni mogoš pisal domov, vsako leto komaj dvakrat ali trikrat. Denarja je poslal v tem času vsega skupaj petnajst dolarjev. Pet dollarjev očetu za tobak, pet materi za obliko in pet bratom in sestram. To je bilo vse.

Zdaj se je ta možak vračal. Prihajal je z denarjem. To so vši vedeli. Ze preje so jim sporočali iz Amerike drugi, da je Marko zelo bogat. Tudi drugi so bili bogati, on pa še bolj. In ženo je peljal s seboj. Bila je Slovakinja ali kaj, tako so govorili.

Novico, da se Marko vrača, je prinesla k Magdičevim Katice. Kadar se je kaj takega zgodoval, se je ona vselej pojavila pri njih. V naročju je prinesla četrtega svojega otroka, sedla med nje, razpela nedrije, da otrok ne bi vrščal, in mu mašila usta s prsimi.

"Marko prihaja," je dejala načavnost.

Doma so že vedeli, da se Marko vrača, vendar ni o tem nihče govoril, izogibali so se. Zdaj pa je bilo to naravnost izgovorjeno. Niso se mogliogniti, čeprav, razen Katice, ni nikogar mikalo,

svojem govoru je med drugim navedel tudi naslednje:

Termoelektrarna Veliki Kostolac je že deseta večja elektrarna zveznega pomena, ki je bila dograjena od začetka borbe za izpolnitveno petletnega plana. Doslej so bile zgrajene hidroelektrarne Bogatiči, Mariborski otok, Vlasenica in Sokoševič ter termoelektrarne Mali Kostolac, Skoplje-Madžari Bitoli, Kotor in Zvezdan. To nam priča, da napreduje elektrifikacija naše države s tempom, kakršnega si prej v kapitalistični Jugoslaviji ne bi mogli zamisliti, in da gre Jugoslavija z oddočnimi koraki po poti graditve socializma.

Termoelektrarna Veliki Kostolac ima velik pomen za preiskovno industrije ne le na področju Beograda, marveč tudi na severu do Zrenjanina in na jugu do Užice, Niša in Leskovca. Trije agregati te elektrarne bodo dajali na leto 150 milijonov kilovatnih ur električne energije, to je več kakor polovica celotne

predvojne proizvodnje električne energije v Srbiji. Ko pa bosta leta 1950 postavljena še dva agregata in bodo zgrajene velike hidroelektrarne kakor Zvornik v Vlasinama-Vrla, bo dovolj električne energije v pretežnem delu

Srbije. Ob graditvi te elektrarne je zraslo podjetje "Termomontaža," ki je nastalo iz majhne montažne skupine, danes pa ima 1,000 delavcev, ki montirajo sedanje termoelektrarne.

Elektrarno Veliki Kostolac so hoteli zgraditi že nemški okupatorji, zgradili so temelje in predeljali tudi stroje, ki pa so jih pred osvoboditvijo zopet odpeljali. Uničili so vso tehnično dokumentacijo in načrte. Rekonstruirati objekt in izdelati nove načrte je bila za naše tehnične cadre težja naloga kakor graditi novo napravo. Spremeniti je bilo treba tudi konstrukcijo, ker bo nova termoelektrarna izkorisčala le najslabši premog in premogovni prah iz bazena lignitnega premoga v Kostolcu. S predelavo konstrukcije so našli inženirji-statisti omogočili znižanje gradbenih stroškov za eno tretjino. Samo za gradbena dela je bilo potrebnih 500 načrtov in okrog 1,500 strani statičnih računov. Samo za pogonsko zgradbo elektrarne pa je bilo potro-

šenih 16,000 kubikov betona, za premogovni bunker pa 4,500 kubikov. Velike naprave so bile zgrajene za mehanizacijo obratovanja. Iz velikega bunkerja se premog transportira po brezkončnem traku čez 217 metrov dolg in 32 metrov visok most do vrha pogonske zgradbe, nad kotli pa se zmelje v prah. Tudi kurjenje kotlov in odstranjanje pepela je avtomatizirano.

Termoelektrarna Veliki Kostolac je nov velik uspeh našega delavskega razreda in delovnih ljudi Jugoslavije, ki so z dograditvijo te elektrarne dosegli obšesti obletnici ljudske države novo veliko zmago. Na slovenski je bilo več delavcev, tehnikov in inženirjev odlikovanih z redom dela, 87 delavcev je prejelo 40,000 dinarjev nagrade, 70 najboljših delavcev pa je bilo razglašenih za udarниke.

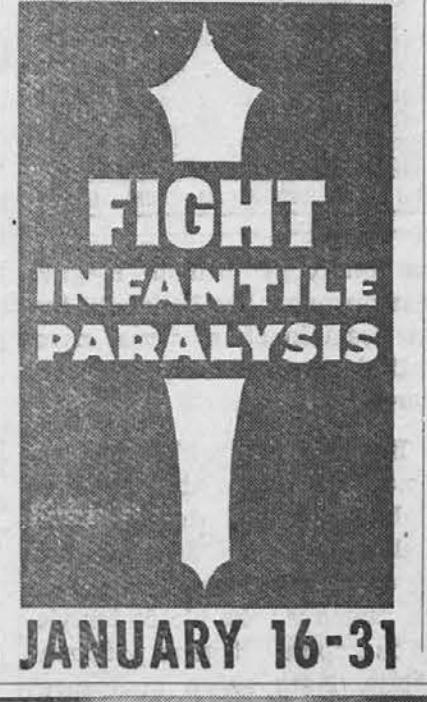
(Po "Slovenskem poročevalcu")

AMERIŠKA IN EVROPSKA OZNAČBA MER

Pri čevljih je razlika v označbi 32½ do 33 točk, ki jih je treba odštetiti od evropske mere, bodisi pri moških ali pri ženskih čevljih.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

MARCH OF DIMES

EAT THE SEED ... and you lose the harvest!

THE MONEY you have today can be the seed that grows into dreams come true. Eat up today in spendthrift buying, it only gives momentary satisfaction. But planted wisely, it can bring you a harvest of farm or ranch expansion—education for the kiddies—that long vacation trip you've wanted.

Put profits where they grow. Invest every possible penny in U. S. Savings Bonds. Then every \$3 you plant today, will allow you to reap a harvest of \$4 in ten short years.

Dean W. I. Myers of Cornell University,

says: "A financial reserve in U. S. Savings Bonds is just as important a part of a well-managed farm or ranch business as is land, livestock, and machinery. Agriculture is a speculative business, and farm and ranch people need to have their financial reserves in the safest possible form and where they will always be readily available. Nothing meets these two requirements as well as United States Savings Bonds."

INVEST IN U. S. SAVINGS BONDS

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council

da bi z zanimanjem govoril o tem.

"Pravijo," je rekla mati; ona je bila sicer vesela, da je Marko bogat, da se mu je dobro godilo, vendar se glede na druge ni mogla navduševati. Tu je bila vsa njena družina, predvsem mož in Ana, ki nista bila tako širokorudnega, da bi sprejela to z veseljem. "No, bog mu daj srečo," je pristavila.

"Saj jo je zaslužil," je menila Ana. Mati se je ozrla po njej. Zaslutila je, da Ani ni prav, da mati tako drži z njim.

"Zastran mene," je rekla oče, "naj mu z vozom pripelje denarja. Jaz ga nisem prosil nikdar pomoči in ga ne bom: Kdor hoče na svojem spati, naj si pa postilja."

"Tako," je dejala Katica tiho in v oči so ji stopile solze, ne da bi vedela, zakaj. Potem se je kmalu poslovila.

Prešlo je nekaj dni. Bila je

saj ne bo delal nadlež pri hiši."

"In da mu ni bilo treba rediti svojega otroka," je dejal oče.

Potem se je dvignil in odšel. Mati in Ana sta razumeli. Katica pa je začudeno gledala.

"Kaj pa jim je, da so taki?"

"Ne vem," je odvrnila mati.

"Zadnje čase je sploh tak."

"Saj so lahko," je rekla Ana.

"Zakaj pa," je vprašala Katica.

"Tako," je rekla Ana, "imajo že vzrok za to." Zdaj je tudi ona odšla.

"Kaj pa je njej?" je vprašala Katica prestrašeno.

"Kaj jaz vem. Skupaj sta potegnili. Vse, kar on reče, je prav ranjivo, in kar ona pove, je prav ranjivo."

"Tako," je dejala Katica tiho in v oči so ji stopile solze, ne da bi vedela, zakaj. Potem se je kmalu poslovila.

Prešlo je nekaj dni. Bila je

jesen. Zdavnaj so že počili prvi biči po vasi: to je znak bližajoče se jeseni. Pastirji ne gonijo več krav v rokah na pašo, temveč proste. Sami hodijo za kravami in pokajo z biči za novih konopelj. To se bo poslej vleklo tja v zadnje dni novembra, dokler ne zapade sneg.

Na vrtovih zorijo pozna jabolka in hruške, grozdje je lepo črno in vabi cloveka. Zadnje lastovice se zbirajo okoli šole in cerkve. Slive pred Markovim oknom že otresajo listje in vrbe rumenijo.

Poletje je polno ljudi. Kopljajo krompir, drugi kosijo proso, nekateri pa še otavoto. Tudi že mečejo prvo rž v zemljo. Poslej se bo tako vleklo. Za teden dni bo korenina trgatve. Potem bodo se jasali, vmes kosili ajo in mlati.

Medtem bodo še vedno sezali. Ko pa bo vse pospravljen, bo treba prasišti zemljo. Tja do novembra

lahko počivalo. Vozili bodo gnoj, da ne bo treba spomladni. O, dela bo vedno dovolj, dokler ne pada sneg in bodo poti zametene. Teda je še se bodo za nekaj dni zaprili v hiše.

Te jeseni osemindvajsetega leta se je vrnil Marko Magdič mlajši. Pripeljal se je v vas z avtomobilom. Tako so skrivaj vsi delati, ki so prihajali iz sveta bogatih. Drugi zopet so se pripekljali z vozom ali s kočijo. Vsakteri je imel zavezano ovratnico, lep klobuk, spredaj dol zavilan, zgoraj n ekolič podolgovato stlačen, ne tako, kakor so nosili doma: okrogle, nizke, z majhimi kraji. Vsa je imel modro obleko, zašito po amerikanskem načinu. In vsak je imel koničaste čevlje, ne tako, kakor so se prva leta nekateri vracali z omimi čevljimi, ki so bili spredaj gor zavihani in debeli. To so bili izglajeni ljudje, na rokah so imeli prstane in v žepih zlate ure.

In tak je prišel Marko Magdič. Na sebi je imel lepo temno modro obleko, široke mestne hlače in ne tako ozkih, kakor jih ima kmetje. Suknjič je imel razpet, da je bilo videti široko zlato verižico, in često je pogledoval na uro, kakor bi se mu kam mudilo. Ostrižen je bil po mestno in gladko obrit. V obraz je bil debel in tudi telo je bilo reje: slabo se mu ni godilo.

Z njim je bila njegova žena in enega otroka sta imela s seboj. Žena je bila drobna stvarca, bela v obraz, da se je ljudem koj povide. Oblečena je bila mestno, v svilo. Tudi plašč je imela in klobuk na glavi. Lase je imela pristrižene. Na roki se je bleščalo več prstanov.

(Dalje prihodnjic)

V "Enakopravnosti" dobite edno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENDICOTT 0718

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znajanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St.

HE 2730

Janko N. Rogelj:

V Janezovi kovačnici

(Nadaljevanje)

Sedaj je bil v Ljubljani, kjer se množica ljudi vedno spreha po cestah in ulicah. Ob večernih je stopil na cesto, kjer je bila promenada, šetališče in spreho študentov, vajencev, pomočnikov, profesorjev in gospodskih Ljubljanačev in Ljubljancank.

To je bil za njega nov svet, novo življenje, novo mišljenje, a končno novo poželenje v daljni, daljni svet. Od samega začetnega in prenobljevanja kar ni mogel spati ob večerih.

Z Martinom sta postala zaupljiva. Skupaj sta hodila na izlete pod Rožnik, na ljubljanski grad in ljubljansko polje. Dosti sta govorila. Martin je prinesel s seboj tudi knjige družbe Sv. Mohora, med njimi tudi "Občno zgodovino", ki je pričela izhajati v Celovcu od leta 1874 pa do leta 1888. Dosti sta čitala. Zato sta lahko govorila o pričetni zgodovini Kitajcev, Indijancev, Babiloncev, Asircev, Feničanov, Izraelcev, Egipčahov, Makedoncov in Rimjanov.

Nekoč sta šla za reko Ljubljanoico, trudna sta bila od dolge hojo, zakar sta obsedela na obrežju reke. Martin ga je vpravšal, ako je čital zadnje poglavje prve knjige, kjer pisatelj Josip Starcev, profesor zgodovine na kraljevi gimnaziji v Varaždinu, razpravlja o krščanstvu, ki je zmagalo nad malikovalstvom za časa rimskega cesarja Konstantina.

"Sem čital," pravi Francelj.

"Kaj misliš o tem?" poizveduje Martin, ki je hotel vedeti, ako Francelj čita tudi med vrsticami in če ustvarja tudi svojo sodbo, kadar kaj čita.

"Kaj mislim?" odločno in prenobljeno odgovarja; "mislim, da je danes prav tako, kakor je bilo takrat. Saj pravi pisatelj prav razločno, ko piše, da je bilo med Kristusovimi spoznavači mnoga takih kristjanov, ki so le zato pristopili k novi veri, da bi dobili dobre službe ali bili deležni kake cesarske milosti."

Martin je tako izprevidel, da je Francelj na pravi poti, in da se bo lahko z njim še kaj več govorilo. Zato ga je opozoril, da naj previdno in z zanimanjem prečita zgodovino o francoski revoluciji, kakor tudi o cerkveni reformaciji, katero je vodil Martin Luter, in končno o cerkvenem zboru v Trduentu in o novi družbi Jezusa.

Francelj je vse to prečital. Čeprav je bila zgodovina pisana tako, da je lahko zagleda beli dan v katoliški državi Avstro-Ogrske, vendar so bili prehodi v knjigi taki, da si je človek lahko ustvarjal svoje mišljenje, po katerem je prihajal do prepranja, da ni prave svobode in

Radio Veteran

EVELYN GARDINER

One of radio's real veterans, Miss Gardiner has just completed 20 years as director of KDKA's Home Forum, a daily feature at 1:30 p.m. A trained home economist who received her master's degree from Columbia University, Miss Gardiner's Home Forum Program is regarded by her fans throughout the area as the last word in home planning, food preparation, and making the household dollar stretch. Her household hints and advice are in constant demand from women who write and listen to her daily.

prostosti za preprostega kmečke fanta.

Ko je prečital vso občno zgodovino, pričel je računati koliko tisoč ali milijonov ljudi je bilo že pobitih radi cesarjev, kraljev, grofov, knezov, verskih prepirov, zemlje, trgovanja in samodržava višjih gospodov, ki so vihteli svojo roko nad ubogim delavcem in kmetom.

Zamisil se je, da po končani podkovski šoli bo treba iti na nabor ter služiti cesarja Franca Jožefa, ki je po božji milosti cesar Avstrije in kralj Ogrske. In da ga bo služil najmanj tri leta, po šest krajcerjev na dan, zaničevan in preganjan pot pes, pod nemško komando. In če pride vojska, bo vojaška godba zanimala: Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja — Avstrijo. In nazadnje naj si še vtepe v glavo, da je sladko umreti za cesarja.

Predstojnik cerkve bo prisel na vojaško dvorišče, blagoslovil bo orožje ter odpustil vsem vse grehe, male in velike, ter jih pognal v klavunico, ubijat in morit nedolžne ljudi, njemu enake, in to zato, ker hoče njegov cesar zaslužiti malo več ljudi.

Zato je ob priliki vprašal Martina, kaj misli napraviti po končani šoli. Martin se mu je nasmehnil ter rekel:

"Torej tudi ti, misliš to, kar roji meni v glavi. Veš kaj, Francelj, če mi bo le mogoče, v Ameriko pojdem. Zadnji sem govoril z Amerikanecem iz naše vasi, ki mi je opisal Ameriko, kako volijo tam vsake štiri leta svojega predsednika in da tam nimajo obvezne vojaške službe, in kar rabijo tam — so delavci, posebno rokodelci. Če bom katerikrat tam, ti bom že pisal."

Martin je odšel v Ameriko leta 1908.

V Janezovi kovačnici je prasketal ogenj na dveh ogničih, oba vajenca sta gonila mehove, popravljala ogenj, dodajala oglja, hladila iz ognja moleči konec podvozi z mokro ilovco, da se bo konec osi lahko držalo s klobučevino, ko bo potreba prenesti oba konca podvozi na nako ter isto zvariti. Kovač Janez je pazil, da se vsaka posamezna podvoz istočasno pravilno in zadostno greje, da bosta oba konca ob enem in istem času zažarel v skoro tekoče želeno, ker takrat je čas, da se oba konca naloži eden na drugega in hitro udari po njih. To mora biti hipno in uren, dva težka udarca spremata v par sekundah. Tako delo je mojstervsko, zato je potreba strokovnjaka, žlavega in močnega kovača, ki se ne ustraši prščnih isker in odpadajočega vročega želenja.

Francelj je vse to prečital. Čeprav je bila zgodovina pisana tako, da je lahko zagleda beli dan v katoliški državi Avstro-Ogrske, vendar so bili prehodi v knjigi taki, da si je človek lahko ustvarjal svoje mišljenje, po katerem je prihajal do prepranja, da ni prave svobode in

Good News for Mom

If your little one's just learning to feed himself, and gets more on chin, chest and floor than he does in his mouth, here's news of a gadget that will help solve your problem. It's a new dish called Dee's Scoop featuring two divided cavities which are undercut in front with sloping sides and bottom, making it easy for the small gourmet to trap even the last bit of food with his spoon.

Manufactured by a firm specializing in children's needs, the dish comes in a pink or blue set complete with special spoon. The spoon designed for the "clenched fist grip", used by all children, has an angled shank which permits a simple circular motion to bring the food to the mouth.

Made of plastic, the dish with stands normal household knocks without breaking. It's easy to clean, may be boiled, and will not absorb food odors or tastes. Extra thick walls and warm air pockets help keep the food warm while in the dish.

Vročina je hipno prihajala v žareče stanje ter se skoro prelivala iz rdeče v belo-rumeno barvo. Še dobrih pet minut, pa bo treba udariti. Zato kovač Janez potolče po obeh koncih naka, ker to je pomenilo, da je to zadnji klic in da je nujnost takoj potreba v kovačnici.

Francelj, ki je ležal pod kozolcem, je znal, kaj to pomeni. Skoči izpod kozolca in preko vrta v kovačnico, pogleda oboognja, pogleda očeta, namigne vajencema, da naj prenehata z mehovi, ki sta evili v kotu ter hotela s svojim evlenjem prekričati puhanje in presketanje močnega ognja v kovačnici.

Mehova obstaneta, ognja poležeta, kovača potegneta ovi vsak iz svojega ognja, stakneta v naložita žareče konce na nako, po katerih udarijo brza kovačka kladiva, močno in trdo, da se spojite obe ovi v močno podvoz.

Podvoz je zvarjen ter se hlači ob škafu vode.

Kovač Janez in njegov sin Francelj sta posleda v lopi na male lesene konjičke, na katere posadijo prednje konjske noge, kadar rašpiljejo konjsko kopito, da ga prikrojijo novi podkovi. Oba si brišeta prvi jutranji pot z rdečimi rutami. Gledata vsak v svojo smer, ne da bi izpregorovirala besede.

Kovačica Marjana jih pokliče, da naj gredo zajutkovat, zibeljene žgance in črn ajdov kruh, zaliž s toplim mlekom. Molče odidejo po stopnicah v hišo.

Pri jedi pravi kovač Janez: "Imate vsi težke glave, majhne oči in trde jezikе."

Vsi trije ponocnjaki molčijo, ker se čutijo krive.

Po končani jedi gredo vsi nazaj v kovačnico. Niso sami. Gale je pripeljal kobilu, ki se je razbosila na zadnji nogi. Span je prinesel jeglico, katera se mu je zlomila čez polovico in ne more z vozom na polje, dokler se ojnice ne držijo voza. Človek s konca vasi, kateremu pravijo Amerikanec, bi si rad izposodil sveder, da bi izvrtil luknje na novi leseni podlagi, na nako ter isto zvariti. Kovač Janez je pazil, da se vsaka posamezna podvoz istočasno pravilno in zadostno greje, da bosta oba konca ob enem in istem času zažarel v skoro tekoče želeno, ker takrat je čas, da se oba konca naloži eden na drugega in hitro udari po njih. To mora biti hipno in uren, dva težka udarca spremata v par sekundah. Tako delo je mojstervsko, zato je potreba strokovnjaka, žlavega in močnega kovača, ki se ne ustraši prščnih isker in odpadajočega vročega želenja.

Martin je tako izprevidel, da je Francelj na pravi poti, in da se bo lahko z njim še kaj več govorilo. Zato ga je opozoril, da naj previdno in z zanimanjem prečita zgodovino o francoski revoluciji, kakor tudi o cerkveni reformaciji, katero je vodil Martin Luter, in končno o cerkvenem zboru v Trduentu in o novi družbi Jezusa.

Francelj je vse to prečital. Čeprav je bila zgodovina pisana tako, da je lahko zagleda beli dan v katoliški državi Avstro-Ogrske, vendar so bili prehodi v knjigi taki, da si je človek lahko ustvarjal svoje mišljenje, po katerem je prihajal do prepranja, da ni prave svobode in

prostosti za preprostega kmečke fanta.

JOIN THE MARCH OF DIMES

na katero bo pritrdiril njegov mučenec, ker bo kmalu treba vsem kmetom v vasi narecati slame za zimsko zobanje v hlevih.

Kovač Janez pokliče oba vajenca, da odganjata muhe od Galetove kobile, drugače star Gale ne more obdržati težke noge od njegove stare kobile. Sam pa vzame v roke klešče ter vleče iz kopita odstrane podkovne žeblike. Nato začne podrezovat kopito, ki pa je zelo slab in mora biti do skrajnosti prevoden.

Francelj vrže zlomljeno jeglico v ogenj ter goni meh. Amerikanec

LEPA NOVA ZIDANA HIŠA SE PRODA

Nahaja se na 1014 E. 61 St. Zgoraj so 3 spalnice, spodaj kuhinja in sprejemnica; velika klet in garaza. Zglasite se na zgornjem naslovu ali pa pokličete po 5 uri ENdicott 6819. V soboto in nedeljo celi dan.

ZULICH INSURANCE AGENCY

Frances Zulich
18115 Neff Rd., IV 4221

Se priporočamo rojakom za naklonjenost za vsakovrstno za varovalnino.

V A S I Č E V L J I

BODO ZGLEDALI KOT NOVI, ako jih oddaste v popravilo zanesljivemu čevljaru, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar
16131 ST. CLAIR AVE.

NAZNANO

Tvrda KOLLANDER naznana, da je dobila zastopstvo za vse glavne avionske družbe.

Ako torej nameravate potovati po zraku v Florida, Kalifornijo, Kanado, Pariz, Rim, Jugoslavijo ali v kakero drugo državo, se obrnite za cene in vsa pojasnila na tvrdko:

August Kollander
6419 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

CLEVELAND

JE SLOVENSKA METROPOLA V AMERIKI

V Clevelandu so naseljeni Slovenci, oziroma Jugoslovani iz vseh delov Slovenije in sploh Jugoslavije. V Clevelandu izhaja slovenski list

ENAKOPRavnost

ki prinaša dnevno zanimive novice iz vseh delov sveta.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

rikanec mu pripoveduje, kako velik mora biti sveder ter mu daje mero, kako velike luknje morajo biti. Francej povabi Špana, da naj goni meh, da bo lahko on poiskal sveder za Amerikanca.

Francelj name s stene dva svedra ter ju da Amerikanec. On ju pogleda ter mu vrne energo, a drugega ogleduje, ako je dovolj nabrusen na "muhi". Za vrtanje hrastovine mora biti konica svedra ali muha precizno izbrušena, da sveder vleče v hrastov les. Amerikanec zmiga z glavo in odloži sveder na delovo mizo, a Francelj med tem časom zvari dolgo jeglico, katero izroči Španu, ki nima denarja, da bi plačal za delo, ampak pravi: "Zapiši na vrata."

Knjigovodstvo kovača Janeza je bilo na notranji strani vrat, ki so vodila v kovačnico. Zadnje leto je dodál še posebno desko, črno pobarvano, da se je

"Kako, da ste se vi vrnili iz

Amerike?" hipno vpraša Francelj, kakor da mu je ta stavek ušel iz ust.

Amerikanec ga začudenog pogleda ter mu pokaže levo roko, na kateri je imel vse štiri prste do polovice odrezane.

"V bakrenem rudokopu v Cukumetu mi jih je odtrgal."

"In potem . . .", vprašuje Francelj.

"Zahotel se mi je po domovini. Imel sem par sto dolarjev, za delo sem bil nezmožen, družba mi je dala par sto dolarjev in plačano pot v domovino. Po treh letih v Ameriki sem prišel domov, kupil slomorezničko na ročni pogon, s katerim si sedaj služim kruh od jeseni do spomladi pri naših kmetih.

(Dalje prihodnjič)

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

New PHILCO Triumph

LOOK! ONLY \$199⁹⁵
Plus Tax and Warranty

NOTHING ELSE TO BUY!

YOURS ON EASY TERMS

Phone for Free Home Trial

Norwood Appliance & Furniture
6202 ST. CLAIR AVENUE
JOHN SUSNIK

N. J. Popovic, Inc.
IMA ZASTOPSTVO
Chrysler - Plymouth av